

פ ל ס

עמותת יוצאי חיל ההנדסה בישראל

ספטמבר 1997

תשרי תשנ"ח

1997 (א) יוני מס' 5

לס

החמת ששת הימים - של פלוגה א' מגדוד חה"ן 603

זיכרונות אישיים מאת סא"ל מיל' מיכה דורון (דגון)

שד"מ כוחותינו ונתקע בלילה בשד"מ מעורב ירדני לפני מוצב הרדאר. הטנק המוביל עלה על מונייר בקצה הרחוק של השד"מ ונתקע. זחל"מ המג"ד עלה על מונייר (סנדוויץ'), שריסק את חלקו הקדמי והמג"ד עצמו נפגע. חיילים וחובשים שנעו בתוך השד"מ, בין שני הכלים התקועים, נפצעו ממוקשי הנ"א. סא"ל פייקס, שנפצע קלות במצח מרסיס, הזעיק אותי במטרה לחלץ את גדוד השריון מהשד"מ. תוך כדי התארגנות כתת הפלסים, שהובאה למקום ממבשרת, ערכתי בדיקה בעזרת סכין חבלה, כדי לבחון את סוגי המוקשים. כך "פגשתי" לראשונה במוני"א פלסטי מסוג M-35, אשר גבה מחיר דמיס-יקר שם ובירושלים מאוחר יותר. פרצנו שביל בעזרת חיבור כל הבונגלורים הקצרים (שהיו מיועדים לפריצת גדרות), שמצאנו בזחל"מי הגדוד המשוריין. אחר כך, בעבודת ידיים מהירה, פירקנו אבני טרסה כדי ליצור מעקף - וכך אפשרנו לגדוד להמשיך במשימתו.

גדוד החי"ר 163 קיבל את המשימה לכבוש את שכונת אבו-טור הערבית, תוך ניצול הצלחת כוחות החטיבה בכיבוש ארמון הנציב, מוצב הנקינק, צור בחר עד רמת רחל שבדרום ירושלים. בקבוצת הפקודות לקראת המבצע, פוצלה הפלוגה לכח אחד בפקודי עם מח" 2, שיצא עם גדוד החי"ר למשימת כיבוש אבו טור, ואילו רוב הפלוגה בפקוד הסמ"פ הוכפפה לגדוד החי"ים שהחליף ותפס את הגזרה הצפונית. כבר באזור ההתארגנות, שהיה במושבה הגרמנית, ספגנו הפגזה ראשונה. התכנסנו, תוך כדי הפגזות מדויקות למדי, בחצר עמדת "אריה" שבמרכז אבו טור שם נקבעה המפקדה הקדמית של הגדוד וכן התאג"ד.

על חוליה בפקוד הסמל **מנשה אלפי**, הטלתי לסייע לפלוגת חי"ר בפריצת קיר הבית של עמדת "התריסים הצהובים" שבצפון השכונה. המשימה בוצעה בצורה הטובה ביותר, תוך גילוי אומץ לב וסיכון רב. מטען "צלב" שהוכן מבעוד מועד נישא על ידי החוליה בהתקדמות מסוכנת ורבת מכשולים עד לבנין. המטען הוצמד לקיר ופוצץ... הפיצוץ פרץ חור בקיר - דרכו פרצו חיילי החי"ר וטיהרו את הבניין. במשך הקרב שימשה המחלקה כעתודה גדודית ועסקה רבות בפינוי נפגעים ובסיוע בתאג"ד.

מגדוד החי"ר נפלו 16 לוחמים במהלך הקרב על אבו טור - ביניהם סא"ל מיכה פייקס מפקד הגדוד.

לאחר התארגנות קצרה - המשיך גדוד החי"ר עם אותו הכוח מפלוגת ההנדסה וכנס לעיר העתיקה דרך הר ציון לשער האשפות. המשימות ההנדסיות היחידות היו לבדוק מפני מלכודות במחנה הלגיון בהר ציון ולהתכונן לפריצת שער האשפות במידת הצורך. פלוגת חי"ר אחת פנתה לרובע היהודי עד שער יפו. אנו עם מפקדת הגדוד הגענו ישירות לכותל - שם כבר פגשנו את הצנחנים.

ב-1963 הוצבתי לחטיבת ירושלים כמפקד יחידת הסער החטיבתית. מתושב ירושלים, שגדל והתחנך בה, היתה זו עבורי התנסות מיוחדת במינה להכיר לראשונה באופן בלתי אמצעי את הקו העירוני והאנשים שהיו מופקדים עליו.

בתחילת 1967 קיבלתי את הפיקוד על פלוגה א' מגדוד החה"ן 603 של פיקוד המרכז, והחלפתי בתפקיד את ישראל לויס שהיה לסמג"ד. הפלוגה היתה מורכבת ברובה מתושבי ירושלים "הקטנה" ואת חלקם הכרתי עוד מילדות. המפקדים בפלוגה היו: סמ"פ - גבי רובין, מ"מ 1 - יואב רון, מ"מ 2 - בני צוקר, מ"מ 3 - אמנון מטס ורס"פ יצחק מלמד. רק בגיוס הכללי, שלאחר יום העצמאות תשכ"ז, פגשתי את חיילי הפלוגה בימ"ח שמאחורי מאפיית אנגיל - בגבעת שאול. הפלוגה היתה מתוכננת בחרום לסיוע לחטי' ירושלים, אך עם הגיוס קיבלנו הוראה לחבור לגדוד כולו ולרדת דרומה אל אוגדת שרון. הגדוד, בפיקודו של סא"ל גורג'י, התארגן בסביבות ירוחם - שם נעשו כל ההכנות בימים המתוחים של טרם מלחמה. תקופה זו נוצלה במלואה לגיבוש היחידה, רענון התרגולת וגמר הצטיידות. קיבלנו בגדי קרב מנומרים, שהיו עבורנו סימן היכר בהמשך.

ברגשות שמחה לא מוסתרים קיבלנו את הפקודה לעלות לירושלים (הביתה!) ולהתייצב בחטיבה 16. הוצבנו ת"פ לגדוד חי"ר 163 בפקודו של סא"ל מיכה פייקס והתארגנו במשטרת אבו-גוש. המשימות שהוגדרו לנו כללו סיוע בהגנה והתבצרות בגזרה הצפונית של ירושלים. הפלוגה פוצלה תוך שמירה על פיקוד ישיר ומקצועי ביד, כמ"פ החה"ן. שלוש מחלקות הפלסים צורפו כל אחת לפלוגה מגדוד החי"ר - ממבשרת דרך מוצבי "החתולות" עד שער הגיא ומסילת ציון. בימים עסקנו בסיוע להתבצרות ובלילות הנחנו שדות מוקשים נ"ס למרגלות המוצבים-הירדניים בשיח' עבד-אלעזיז והראדר, ממש מתחת לאפס של הלגיונרים.

ימי הלחימה

בבוקרו של היום ה-5.6.1967 השתתפנו בקבוצת פקודות עם פרוץ המלחמה בדרום - "סדין אדום". בנסיעה חזרה לאבו גוש שמענו והרגשנו את הירי וההפגזה הירדנית. ההשתלטות הירדנית על ארמון הנציב הביאה לפתיחת הקרב על ירושלים. תוך כדי עבודות ההתבצרות - נתקלו הפלסים ממוצב "החתולות" בחיילי קומנדו מצריים, ופגעו בהם בקרב יריות קצר.

ההודעות ברדיו היו קשות ומהמוצב במבשרת, בין ההפגזות, צפינו בירושלים המופגזת, תוך דאגה חמורה למשפחותינו. היה ברור שהפעם המלחמה היא על הבית ממש. מספר חיילים שלא יכלו לעמוד במתח הדאגה - פנו בבקשה לחופשה קצרה, על מנת לבדוק מצב יקיריהם. ביטחוננו גבר כאשר חזינו בטור הטנקים של חטיבת הראל המטפסים בכביש שער-הגיא בואכה ירושלים. גדוד שריון אחד פנה באבו גוש לכיבוש מוצב הרדאר החולש על הציר לנבי סמואל. גדוד זה חצה את